

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

Revisionsrapport

Upplands-Bro kommun

KPMG AB

2017-04-19

Antal sidor 11

Upplands-Bro kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-19

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	3
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation	4
2.6	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningen	5
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.4.1	Bakgrund	6
3.4.2	Finansiella mål	6
3.4.3	Verksamhetsmål	7
3.5	Resultaträkning	8
3.6	Balansräkning	10
3.7	Kassaflöde	11
3.8	Investeringsredovisning	11
3.9	Sammanställd redovisning	11
3.10	lakttagelser vid granskning av årsredovisningen	11
3.10.1	Exploateringsredovisning	11

1 Sammanfattning

Vi har av Upplands-Bro kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Upplands-Bro kommun har en god ekonomi. Kommunen redovisar överskott i förhållande till balanskravet (3.3) och har en tillfredsställande likviditet medan soliditeten är svagare (3.6).
- De finansiella målen för 2016 uppnås (3.4.2).
- Av 112 verksamhetsmål är 92 uppnådda och 20 förväntas uppnås (3.4.3).
- Resultatet före jämförelsestörande poster är ett överskott med 33 mnkr, som överträffar budget med 40,1 mnkr. Verksamhetens nettokostnader ger ett överskott på 20 mnkr i förhållande till budget (3.5).
- Styrelse och nämnder redovisar i sin driftredovisning avvikelse mot budget med +26 mnkr, varav kommunstyrelsen +15 mnkr, bygg- och miljönämnden +5 mnkr, socialnämnden +7 mnkr, tekniska nämnden +6 mnkr och utbildningsnämnden -7 mnkr (3.5).
- Budgeterade utgifter för investeringar på 450 mnkr blev ett utfall på 98 mnkr. Avvikelsen beror på förskjutningar i tiden (3.8).
- Erlagda gatukostnadsersättningar periodiseras i samma takt som avskrivningarna på gator och vägar. Matchning av gatukostnadsersättning mot komponentindelade gator och vägar har skett för aktiverade investeringar.(3.10.1).

Synpunkter

- Antalet verksamhetsmål som sätts upp är enligt vår uppfattning för högt (3.4.3).

---

¹ Kommunallag (1991:900)

Upplands-Bro kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-19

Bedömning:

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Av de 8 övergripande finansiella målen för 2016 har 7 nåtts och ett kommer att nås.

Bedömning:

Vår bedömning är att resultatet av de finansiella målen är förenliga med vad fullmäktige fastställt.

Verksamhetsmål

Kommunen redovisar uppföljning av 112 verksamhetsmål. Enligt redovisningen är 92 mål helt uppnådd och 20 delvis uppnådda.

Bedömning:

Den samlade måluppfyllelsen är enligt vår uppfattning godkänd. Enligt kommunens egna kriterier bedöms måluppfyllelsen som god då merparten av målen har uppnåtts eller är delvis uppnådda.

2 Bakgrund

Vi har av Upplands-Bro kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Avgränsning

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2016. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA Pension. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är saklighetsgranskad av ansvariga ekonomer i ekonomiavdelningen på kommunledningskontoret.

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Bo Ädel, auktoriserad revisor och certifierad kommunrevisor. I teamet har även ingått Susanne Pålman Skeppstedt och Nadia Norouzi.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi bedömt om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningschefen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot KRL och RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever KRL och RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte

Upplands-Bro kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-19

reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 33,6 mnkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster, 0,6 mnkr samt avsättning till social investeringsfond med netto -7,4 mnkr från årets resultat, i enlighet med gällande principer. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 25,6 mnkr, 2,3%.

Kommunen har redovisat positiva balanskravsresultat för år 2012-2016.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunen klarar balanskravet.

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

3.4.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.2 Finansiella mål

Det viktigaste finansiella målet är budgeten. Utfallet enligt balanskravsavstämningen efter avdrag för realisationsvinster och social investeringsfond är ett överskott på +25,6 mnkr mot budgeterade 0 mnkr, vilket ger en positiv budgetavvikelse med 25,6 mnkr.

För 2016 fastställdes följande finansiella mål av kommunfullmäktige:

- En kommun med god ekonomi och uppföljning.
- Resultatet ska över tiden uppgå till 2% av verksamhetens nettokostnader.
- Vid överskott kan högsta möjliga belopp reserveras till resultatutjämningsreserv. Vid lågkonjunktur kan upp till 30% av resultatutjämningsreserven användas.
- Kommunens skattesats skall vara oförändrad.
- Ersättningsinvesteringar ska finansieras med egna medel.
- Befintliga lån ska omsättas under planperioden.

---

⁴ Oktober 2015

Upplands-Bro kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-19

- Kommunen ska fortsätta expandera.
- Verksamheterna ska hålla sin budget.

Utfall:

I utvärderingen i förvaltningsberättelsen konstateras att samtliga finansiella mål nås. Ingenting har framkommit i vår granskning som indikerar att kommunens egen uppföljning skulle vara felaktig. Vi konstaterar att resultatet är förenligt med fullmäktiges mål.

Vi konstaterar att årets resultat klarar målet om ett resultat på 2% av verksamhetens nettokostnader, utfall 2,5%.

Bedömning:

Vår bedömning är att resultatet av de finansiella målen är förenliga med vad fullmäktige fastställt.

3.4.3 Verksamhetsmål

Kommunen redovisar uppföljning av 112 verksamhetsmål. Enligt redovisningen är 92 mål helt uppnådda och 20 delvis uppnådda.

Följande uppföljning av verksamhetsmål redovisas av styrelse och nämnder:

	Uppnådda mål	Delvis uppnådda mål	Ej uppnådda mål
Kommunstyrelsen	15	5	-
Bygg- och miljönämnden	13	3	-
Kultur- och Fritidsnämnden	15	-	-
Socialnämnden	20	2	-
Tekniska nämnden	18	3	-
Utbildningsnämnden	11	7	-
Totalt	92	20	-

Bedömning:

Enligt vår bedömning är utfallet förenligt med fastställda mål. Vi anser att antalet mål är för högt.

Enligt kommunens egna kriterier bedöms måluppfyllelsen som god då merparten av målen har uppnåtts eller är på väg att uppnås.

3.5 Resultaträkning

Kommunen

Belopp i mnkr	Utfall 2016	Budget 2016	+/- budget	Utfall 2015
Verksamhetens nettokostnader	-1 288	-1 308	-20	-1 225
Förändring i %, jmf med föregående år	5,1	-	-	8,1
Skatteintäkter och statsbidrag	1 316	1 301	+15	1 225
Förändring i %, jmf med föregående år	7,4	-	-	8,5
Finansnetto	5	0	+5	3
Årets resultat	33	-7,1	+40,1	3
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	97,5	100	-	99,8

Kommunen redovisar ett starkt resultat som motsvarar 2,5 % av skatter och statsbidrag. Det är framför allt nämnderna som redovisar en fortsatt god budgetdisciplin där alla nämnder, utom Utbildningsnämnden (-6,9 mnkr), visar överskott jämfört med budget.

Årets resultat på 33 mnkr motsvarar 3,1% av skatteintäkterna, tre procentenheter högre än budget.

Avgiften från den statliga utjämningen är högre jämfört med 2015. Då kommunen har en skattekraft som understiger 115% av genomsnittet i landet fick kommunen 156,9 mnkr i inkomstutjämning, vilket är 14,5 mnkr mer än året innan. Kommunen har en medelskatte kraft på 99,9% (100,5%) av rikets medelskatte kraft.

Borgensavgifter och ränteintäkter på lån bidrar till att finansnettot har ett positivt utfall.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 5,1%. Intäkterna har ökat med 7,4% och finansnettot ökat med 66%.

Upplands-Bro kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-19

Driftresultat per nämnd

Driftsredovisning per nämnd (mnkr)	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse	Utfall 2015
Kommunstyrelsen	-143	-158	15	-108
Bygg- och miljönämnden	-3	-8	5	-4
Kultur- och fritidsnämnden	-71	-71	0	-57
Socialnämnden	-341	-347	7	-357
Tekniska nämnden	-36	-42	6	-39
Utbildningsnämnden	-670	-663	-7	-644
Summa	-1 264	-1 289	26	-1 209

Kommunkoncernen

Principiellt kan sägas att nyckeltalen för kommunkoncernen är väl så viktiga som kommunens då de återspeglar alla kommunens aktiviteter, oavsett om de organiserats inom kommunen eller via kommunens bolag

Belopp i mnkr	2016-12-31	2015-12-12
Verksamhetens nettokostnader	-1 231	--1 158
Skatteintäkter och statsbidrag	1 316	1 226
Finansnetto (inkl. pensionsförvaltning)	-30	-40
Skatt	-	-
Årets resultat	55	28
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	95,8	97,7

Nettokostnadsutvecklingen 2016 har ökat med 6,3% jämfört med 2015. Största anledningen till försämringen är de kostnaderna för nämndernas verksamhet och ökade avskrivningar.

Utfallet för skatteintäkterna uppgår till 1 066 mnkr. Föregående års utfall var 1 011 mnkr. Ökningen mellan åren är 5,4 %.

Upplands-Bro kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-19

Den totala intäkten för de generella statsbidragen 2016 är 250 mnkr. Föregående år var denna siffra 215 mnkr. Den procentuella utvecklingen mellan åren är en ökning med 16,3%.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen Upplands-Bro Kommunföretag AB med dotterbolagen AB Upplands-Brohus och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB. Koncernens resultat är 22 mnkr bättre än kommunens, framför allt genom Upplands-Bro Hus.

3.6 Balansräkning

<i>Belopp i mnkr</i>	Kommunen		Koncernen	
	2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Balansomslutning	1 452	1 406	3 068	2 894
Redovisat eget kapital	691	657	818	762
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	183	133	183	238
<i>Redovisad soliditet %</i>	<i>47,6</i>	<i>46,7</i>	<i>26,6</i>	<i>26,3</i>
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse %</i>	<i>12,6</i>	<i>9,4</i>	<i>9,5</i>	<i>8,2</i>
Omsättningstillgångar	349	358	480	426
Avsättningar	132	126	168	151
Långfristiga skulder	330	329	1 702	1 649
Kortfristiga skulder	299	295	380	332
<i>Balanslikviditet %</i>	<i>116,7</i>	<i>121,3</i>	<i>126,3</i>	<i>128,3</i>

Upplands-Bro kommun har god likviditet och soliditet. Det egna kapitalet har under ett antal år förstärkts för att kunna möta framtida pensionsbetalningar. Koncernens bokförda egna kapital är 127 mnkr högre än kommunens.

Den bokförda soliditeten på 47% är i nivå med tidigare år. Detta trots att kommunen har haft ökad investeringstakt och genom detta erhållit en extra byggbonus (13,6 mnkr).

Soliditeten inklusive ej bokförd pensionsskuld uppgår till 12,6%. För Upplands-Bro kommun uppgår kostnaden för utbetalning av pensioner intjänade före år 1998 till 29 mnkr år 2016. Det innebär om fullfonderingsmodellen hade varit införd så skulle kommunens kostnader varit 29 mnkr lägre. Men då Upplands-Bro kommun inte har gjort någon reell avsättning utan finansierar pensionen det år de utbetalas så måste årets skatteintäkter även täcka årets pensionsutbetalning. Kommunen har inte några särskilda placerade medel för pensioner.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Av betalningsflödesrapporten framgår att kommunens verksamhet före avskrivningar under år 2016 givit ett överskott på 91 mnkr. Investeringar har gjorts med -105 mnkr. Finansieringsverksamheten har ett netto på +1,8 mnkr vilket innebär att kommunens nettouplåning ökat. Förändringen av likvida medel uppgår till -35 mnkr.

3.8 Investeringsredovisning

För 2016 budgeterade investeringar för 450 mnkr. Utfallet blev 98 mnkr, 22% av budgeten. I förvaltningsberättelsen upplyses om att utnyttjade budgetmedel till största delen avser tidsmässiga förskjutningar i planerade projekt.

Redovisningen i årsredovisningen är bra och det kan utläsas om utnyttjade budgetmedel hänför sig förskjutningar i tiden, nya beslut eller avvikande kostnadsutfall per investering. Det framgår också vilka investeringar som slutförts under året.

3.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen Upplands-Bro Kommunföretag AB med dotterbolagen AB Upplands-Brohus och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB.

3.10 Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen

3.10.1 Exploateringsredovisning

Kommunen följer RKR:s vägledning "Redovisning av kommunal markexploatering – En praktisk vägledning".

Under 2016 har exploateringsprojektet Sylta 3 och Finnsta Gärde Solhaga avslutats. I kommunens totala resultat ingår en intäkt 5,7 mnkr avseende gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag som belöper på vägkroppen, då vägkroppen inte har någon avskrivningstid.

Erlagda gatukostnadsersättningar periodiseras i samma takt som avskrivningarna på gator och vägar.

Upplands-Bro kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-19

Matchning av gatukostnadsersättning mot komponentindelade gator och vägar har skett för aktiverade investeringar.

KPMG, dag som ovan

Bo Ädel

Auktoriserad revisor

Certifierad kommunrevisor

Utkast